

A magyar sors és a boletta.

Ebben a mi ipari városunkban nem sok vizet zavar a mai idők azon akciója, amely a „boletta” gyűjtőnév alatt hullámszik szerte az országban.

A magyar nyomorúságnak a legmélyebb fenekére zuhant társadalmi osztály, a mezőgazdaság helyzetén kívánt segíteni ez a kétségkívül nem mindennapi akció, amely úgy elgondolásában, mint kivitelben a legtisztesebb intenciókkal indult meg.

Mert meg kellett indulnia. A világ gazdasági helyzetének alakulása folytán ezen ország mezőgazdasága olyan örvénybe sodródott, amelyből emberi számítás szerint nem mutatkozott semmi kiút. — S arról a nyomorúságról, ami ezzel kapcsolatban zúdult az őstermelők házáinak tájára, bizony csak legfeljebb halvány fogalmat alkotnak maguknak az ipari termelés közkatónai, akik ugyan hasonlóképpen nem örülhetnek valami különlegesen rózsás helyzetnek, de akiknek a sorsa még közel sem nehezebb meg anyaira, mint azoké, akik közül egy-két himrmondó elvetődik a munkásházak tájékaira is, akárhányzor hátán-mellén óriási, a messze faluk bogárhátos kunyhóitól hosszú kilométereken bepíelt holmicskáját sokszor órák hosszán át házról-házra hurcolgatja és kinalgatja, hogy akárhányzor inkább könyörületből ráakadván a vásárlóra — valami kis pénzmagformát lásson és segítsen a fillérekkel legálabb ott, ahová sulyos pengők kellenének. —

A mai magyar idők megnehezült járásának legnehezebbje bizony a falvakat csépeli, a leg-

tisztább magyar öseröket sorvasztja és kényszeríti olyan sorsba, ami már-már bizony egyszerűen nemzeti veszedelmet jelent.

Tagadhatatlan, hogy nemcsak mi magunk vagyunk így. Hanem az egész világon ez a helyzet. Sőt pl. Mott János a keresztény mozgalma egyik világprezentánsa pár hónappal ezelőtt, negyedik világkörüli útjával kapcsolatban arról adott hírt, hogy pl. Japánban száz- és százezer kisbirtokos van, akiknek egész családjukkal együtt nincs több havi jövedelmük, mint összesen 10 pengő, Korea földműves népe a 20—30%-os kamatok mellett úgy eladósodott, hogy ugyancsak százezerszáma vándorol ki Mandzsuriába és Szibériába. Kinában eddig 12 millió ember pusztult el éhhalállal. Ő maga, személyesen is meggyőződött arról, hogy kínai szülők saját gyermekeiket eszik meg egyes vidékeken. Indiában — ugymond — fantasztikus méreteket ölt a nyomor. Több mint 100 millió ember fekszik le itt esténként üres gyomorral és nem is csak néha-néha, hanem állandóan!

Vagyis vannak világítájai, ahol még a mienknél is rosszabb állapotok vannak. De ha ott ez mind nem okoz nagy gondot, az érthető is. — Mert pl. hiszen mit jelent 12 millió éhenhalt ember a 400 milliói kínai birodalomban. Míg ha ez a 12 millió itt a mi országunkban pusztulna el, úgy csak egy lélek se maradna. — S mert ha valamikor, úgy most, amikor az utódalakom egyébként is irtják a fajtánkat, bizony az illetékeseknek különleges gondjuk kell, hogy legyen segítni népünkön ott

és úgy, ahogy mód és lehetőség kínálkozik rá.

Ezt akarja szolgálni a boletta is: Amit korántsem az osztályirigység sárja szemüvegén keresztül kell néznünk, hanem a közszükség szempontjából kellene fogadnunk és minden vonatkozásában csak az előnyeit szabadna érvényesíteni.

Amennyiben ez ma a boletta első hónapjaiban nem állapítható meg, csak annak bizonyossága, hogy a legjobb szándékok, a legnépszerűbb intenciók is hajótörést szenvednek ott, ahol az emberek gyarlósága és kicsinyeskedése való hajlama nagyobb, mint józan belátása. Az bizonyos, hogy ennek megállapításánál nem elég megállni, hanem mindent el kell követni, hogy a káros kibillenések kiküszöböltesse, — azonban mégis elszomorító, hogy ebben a

mi generációkban még az ilyen irányú, nagyvonalú és a végeredményben nemcsak közérdeket, de történelmi érdeket is szolgáló akció sem tud 100%-ban érvényesülni.

Az ezzel kapcsolatos hullámzások is azt mutatják, hogy még mindig nem lehetett vége a magyar kálváriának, nem mert még mindig nem méltó ez a nemzedék arra, hogy az Igéret földjére betegye a lábát. Am ha ez így is van, az se tagadható, az ekkörüli játékok is hozzásegítik a családok özönében bár kesergő, de acélosodó magyarokat ahhoz, hogy még többre, még mélyebbre törekedjenek azokkal együtt, akiknek az „Igéret szól”, a lelki benső értékek egyetemes kitermelése és a gyakorlati élet serpenyőjébe való beledobálása tekintetében. Dr.

ÜNNEPI HARANGOK.

A köznapi élet zsvájában megkondult az ünnepi harangok és ezek hangja nyomán nagy csöndesség támadt, az áhítatos érzések ünnepi csöndje. Az egész világ figyelmére egy pillanatra felénk fordult és a világ minden tájáról előlélek egyházi méltóságok vezetésével zarándokok serege önnönlött hozzánk. Ünnepi harangzúgás kíséretében vonult be a keresztény egyház fejének, a római pápának, külön küldöttje és átadta a Szentatya levelét Horthy Miklós kormányzónak.

Ebben az ünnepi csendben, mikor az egész világ figyelmére felénk fordult minden harangzúgásnál ünnepélyesebben és hangosan csendült fel Sincérő bíborosnak, a pápa követének hangja:

— Magyarok! Hősök és szentek unokái legyetek üdvözlölve!

Ezekkel az ünnepélyes szavakkal, amelyekkel a keresztény egyház fejének küldötte hozzánk, egy ezerev vita, a magyar nemzet történelmi szereplésének vitája záródott le. Az a vita, melyet legutóbb a világháború befejezésekor, a trianoni szerződés meg-

kötésánál nem átalítottak legádázabb ellenségeink ellenünk kihasználni, a legőstébb szinben tündélt fel a magyar nemzet ezeréves küzdelmeit. Ezerestendő elnyomáslról és igazságtalanságról panaszokdalt azok, akik nagyon is jól tudhaták, hogy épen ezerev fenmaradásuk a legjobb bizonyítéka a magyar nemzet igazságosságára és méltányosságra való törekvésének, aminek ezerestendő története folyamán mindig a leghatározottabban kifejezést is adott.

Kilencszáz évnél több ideje annak, hogy Rómából apostoli követ érkezett hozzánk és a Szent Koronát felajánlotta a magyar királynak. Nagy bizalom és nagy megbízatás jele volt ez és ennek elfogadását nagy hivatást, a kereszténység és a nyugati kultúra megvédelmezését hivatászt rótt a magyar nemzetre. A történelem tanúsítja, hogy a magyar nemzet ezerevén át megfelelt ennek a nagy hivatásnak. És ime csaknem ezer év múlva legnagyobb gyászunkban, a világ igazságtalanságának legszomorúbb napjaiban, megjelenik köztünk újból az

Megérdemlik, hogy nevük, mint a vallásos kultusz, mélyítő apostolai megörökíttessenek.

Ezek voltak: Borbás György, Bolcsó Alajos, Drecsiki János, Fekete Ferenc, Göbl Henrik, Horváth László, Holczmann János, Herczeg József, Káposztássy Imre, Kupcsák Pál, Dr. Kvascsák, Kovács Ferdinand, Koritók János, Policsk Rezső, Saskegy Ferenc, Vojtassák Sándor. etc.

Gyarapodjék, növekedjék ez a névjegyzék.

Az Isten nyomdokain járó lelkeskedő papsnak ügyszere, lápolnánk iránti meglehetősen nemcsak a templom fölépítését fogja előmozdítani, de hatványozni fogja a hitéletet is, amelynek folytonos erőssédsere itt nemcsak azért van szükség mert a gyárak kúrtói között, gépek dübörgésében, a szocializmus állandó hullámvérsei között élünk, hanem mert határvidéken, a szuronydöklök bekerített Magyarország északi mesgyéjénél kaszkálódunk, vergődünk mint a kis madárka a kalitkában.

A soha el nem alvó nemzeti aspirációk irrendenta máglyájának szent tüzehez a Karancs állandóan fog olajat nyújtani.

XIV. Irrendenta könnyök, irrendenta verecskep mindig lesznek a Karancson. Csak egyet a sok közül. Ezt is mint történelmi tényről örököltük meg a következő szomorú epizóddól. 1929 Péter — Pál napján, a bucsusok nagy támege szomjúságtól győltörve, elődeik ál-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Karancs bércei között.

Irtá: Vadkerty Bőla.
(Folytatás.)

Szinte szeretném, ha mindenki tudná ha mindenki elmondaná, elrebege, akit csak útja a Karancsra vezérel, akit oda vonz a lelki felfrisülés áhítata, láza, kívánsága Boldogasszony Anyánk oltára elé, irrendenta imádságaink egyik gyémántját, vallásos költészetünknek egyik remekét, amely a Karancsi Virágok ciklusában, ha hiányoznék, úgy nem is volna teljes a gyűjteményünk amelynél az az elv vezetett, hogy minden szavával, minden mondatával a határmenti lakosságunk éppen ezen helyzetéből kifolyólag szárnyakat nyujtsunk ahhoz, hogy hogyan, miképpen küldje el az egy ösvényei felé szívünk és lelkének egyéni tartalmával, a nemzetnek közös panaszait, közös szenvedéseit, hogy mielőbb meghallgatást találjanak, teljesülést nyerjenek.

Rebegjük el Karancson ha ott vagyunk:

Boldogasszony Szűz Mária!
Egy rab nemzet könnyét sírja,
Nem törli le senki...
Oh, ne hagy elveszni
Jó Szent István drága Honát
Ős reménylen esdünk Hozzád.

Nagyasszonyunk Szűz Mária
Néped csodás neved hívja...
Hazánk hű védője,

Árvák segítője,
Árpád fiak égi Anyja
Oh, tekints le a magyarra.

Istentelen hatalmasok
Indítanak hadjáratot
Hitünk s nyelvünk ellen
Nem hihetjük nem, nem,
Hogy Te Anyánk, télen nézzed
E nép-ölő szörnyűséget.

Ily kegyetlen árvaságot
A nagy világ még nem látott:
Telhetetlen népek
Mindenfelől tépnek
Kérünk, hogy már végét hozzad
E keserű, bus, rabsorsnak.

Te akire szent királyunk
Bizott, hallgasd meg fohászuink
Szent fiadra kérünk,
Légy mentő vezérünk
Hogy Hargita, Mecsek, Tátra,
A magyart boldognak lássa.
(Nyíri Sándor amerikai magyar pap:
Nagy-Boldogasszonyhoz.)

Magyar vérről, aranytollal irt bűbájos lírai sóhajok, gyönyörűségek, magyar imák ezek, amelyek a karancsi Mária lábai előtt minden bizonnyal feltörnek és fölzengetnek a magasságok szféráiba, ha hittel és bizalommal, zsongiuk el, őket, rebegjük el akkor, amidőn egyedül, avagy nagy társaságban ünnepélyes alkalmakkor zarándokolunk oda.

Mikor vannak Istentiszteletek a Karancson?

Mikor töri meg a transcendentális

csendet a mise csengelyűje, a pap imádkozó hangja? Jelenleg három pontosan megállapított miséje van a karancsi kegyhelynek.

Karancskezzi plébániája szolgáltatja mind a hármat.

Az első május havának második vasárnapjára, a második Péter és Pál ünnepére június 29-re esik bucsuval egybekötve, a harmadik pedig szeptember első, illetve Órangyalok Vasárnapjára tűzött ki, természetesen kedvező idő esetén s az esetleges változásokat a karancskezzi róm. kath. lelkeszihivatal telomlainak szószékein kihirdetett s az Istenimádásra az alábbi szöveggel ellátott meghívókat szokta szétküldeni a Karancs körül elterülő egyházközségek pártoraihoz.

Az Istentiszteletek a folygézett napokon kívül bizonytalanok voltak, rendszert egy—egy a környék és a kegyhely iránt érdeklődő lelkes buzgalma és lelkesedése gazdagította a multban a kápolna falai, avagy a kápolna alatti völgyben lévő szentkereszt fakkal körülvett oltárán az egymásba fűződő miséket.

XIII. A karancsi papok Galériáját, névsorát adom az alábbiakban, akik ott misét szolgáltattak az Urnak. A Rozsnyói Egyházmegye területéről toborzódtak. Noha más egyházbeli lelkesek is, főképpen szerzetesek, nem riadtak vissza a hegymászástól s növelték az Istentisztelet bemutatónak számát, azonban tudomásomra nem jutottak eddig s így megemlékezésem e tekintetben hiányos. A jövő feladata ez irányban is kiterjeszteni a figyelmet.

HELLER ujdonság BARSÁJT DERBY

apostoli követ és igazságot szolgált nekünk a világ körvonalának színe előtt. A nagyantant és kisanant urai ámulva tekinthetnek most felénk, hogy ime az a kis nép, amelyet összeszakgattak, megcsönkítettek, letiportak és guzba kötte tartanak még mindig: egyszerre fölemelkedik előttük, fejük fölé torony-magasságba, csaknem a mennyboltozatát elérő glóriával övezett fejlel. Mikor egymásra néznek ezek a gyatra politikusok, szegyenkezve süthetik le szemüket, hogy így merészelték elbánni velünk, így merészelték megcsúfolni azt a népet, melyet a keresztény egyház feje — kiküldöttje alkalmával — hősök és szentek unokáinak nevez.

Csiribiri népség zsvájában itüktetnek felettünk elálmósodott és tudatlan bírák és ezek nevében merészel még mindig beszélni az, aki azt mondja, hogy a revizió háborút jelent ki beszélhet ma már háborúról, mikor csak igazságszolgáltatásról lehet szó. Ha egyszer nyilvánvalóan igazságtalanság történt, akkor nem fenyegetőzésre van szükség, hanem úgy, amint a népszövetségi egyezmény is megállapítja, az igazságtalanság megszüntetésének békés uton kell megtörténnie.

Most a legmagasabb erkölcsi fórum, a keresztény egyház feje szolgált meg és igazságot szolgáltatott nekünk, a megállítottaknak és üldözötteknek. Olyan megítélésben részesített minket, amiben még a legnagyobb nemzeteknek is aligha lehet részük. Hősök és szentek unokáinak nevezett minket, — minden gyarlóságunkat nagyon jól ismerőket — és ezzel a szóval felemelt minket a pörből és felmutatott az égbe, ahol a mi hősünk és szentünk vannak és megmutatta nekünk az utat, mely nem vezetett a hitvány földi salakban, sárban és piszkokban, hanem fölfelé vezet a csillagok felé, a dicsőség felé. A régi idők nagy vitáiban és szenvedélyes nagy harcokban a döntést rendszerint a Szentekre bízta. Az utolsó szót, a végleges döntést, Róma mondta ki. Most is a teljesen pártatlan és elfogulatlan Róma döntött ügyünkben és ellenségeinkkel szemben nekünk szolgáltatott fényes igazságot.

Ünnepi harangzúgás hangja suhan végig a nagy magyar rónákon és az Alföld népe gondolt lehajtott fejjel, de emelt lélekkel figyel a határok felé. Roma locuta est.

Magyar alkotómunka diadala.

„10 év a magyar betű-munka mezején” címet visel egy amerikai Bellehem nevű városkájában megjelent, képekkel duosan illusztrált díszmű, amelynek szerzője Castelli Károly hazánkia, a Bellehemi Híradó szerkesztője. Olvasgatom a könyvet. Könny csordul ki szememből és nem szegyenlem e könnyet. A magyar öröm, a magyar büszkeség könnye ez!

„Ércnél maradtál emléket állítottam!” így kiált fel egykoron Róma költője. E mondat alkalmazhatjuk nemcsak Castelli hazafiasságról izzó, kitűnő tollal megírt művére, de Bellehem magyarországnak egész felszázados honfoglaló munkásságára is magyar lapjuk tiszteztendő jubileuma alkalmából.

Legrégibb magyar családjai az 1880—1890-es években telepedtek, mint uttorók oda le. A magyarság itt nem a földmívelést, hanem a gyári munkát választotta boldogsága alapjául. A Bellehemi acélművek világhírűek és a Steel Company fejlődése mind több és több magyarnak adott biztos megélhetést, mert szorgalmuk, kitartásuk és munkabíráskuk a számos nemzetből és nemzetiségből összeverődött munkahadsereg egyik legjobban megbecsült és szeretett tényezőjévé tette őket. De kívülről sokan kíváncsiak voltak a földmívelés körében szerettek becsületet a magyar név-

nek és nemcsak farmokat, de valóságos mintafarmokat létesítettek. A bevándorlók 90 százalékban földművesek voltak az Óházában és csak vagy 10 százalékban iparosok. A szellemi élet harcosai csak kis számban és szorványosan telepedtek le. Elszármazott véreink szellemi és lelki irányítását az alakuló egyházak látták el, mégpedig a leggyönyörűbb eredménnyel.

Amint Castelli szösz szerint írja: „Az egyházak működésai tették lehetővé, hogy a magyarság 95 százalékban megmaradt hité, hazájá és nyelvének szeretetében.” Ez nagy szó, ez óriási szó, ha az Új Világ elemi erővel működő beolvasztó kohójára gondolunk, mely a telivér magyar szülők gyermekeit egyébként játszi könnyűséggel telivér jenkivé alakítja néhány éven belül át. Kalapot tehát le a Bellehemi magyar egyházak vezetői: Reseterics József rk., dr. Stieglar A. Ernő evang., Nagy Emil ref. és Pottschacher István evang. lelkesek előtt, kiknek munkájában és dicsőségében osztozkodnak a szomszédos allentovni és alpai magyar egyházak vezetői: Nagy László plébános és Szabó András ref. lelkes. Hogy mily eredménnyel dolgoztak az egyházak érdemes vezetői, arra vonatkozólag lássunk pár adatot. A római katolikus magyar egyház a legutóbbi 12 éven belül hat-

mas, szép templommal, 8 tanerős iskolával, zárda és plébánia épülettel dicsékszik. A kitűnő magyar érzésű lutheránus vend egyház szinte semmiből nagy vagyon szerzett kitűnő papja vezérletével. Van gyönyörű templomuk, iskolájuk, paplakjuk. Szép templomot épített a magyar lutheránus egyház, templomát, iskolát és paróciát a magyar református egyház. Mindezek a magyarság büszke és erős végvárak. Mint Castelli írja: „A nyári magyar iskolai tanítás, színművek rendezése azt eredményezték, hogy a második és a harmadik nemzedék is megmaradt jó magyarnak!”

A magyar hitközségek megalakulásának és kitűnő működésének köszönhető tehát elsősorban, hogy Bellehem bevándorolt magyarsága megmaradt magyarnak. Másodszorban az egyesületek és a saját minden érdem. Az egyesületek a hit és a házasságot jegyében alakultak meg és felbecsülhetetlen munkát végeztek a multban és végeznek mind ma napig, minthogy bennük bontakozott ki a magyarok társadalmi téren való összekapcsolódásának lehetősége. A magyarok összejövetelei, szindarabjai, mulatságai, kedélyes vacsorái, gyűlései, stb. egytől-egyig a magyar nyelvet, a magyar lelket ápolják, erősítik és tartották fenn. A Bellehemi magyarok társalgó és betegsegélyző egyesületének 25.000 dolláros emeletes szép klubháza van 2 nagy teremmel, színpaddal és más alkalmas helyiségekkel. 1892-ben évi összevetéle 467 dollár volt, 1928-ban ennek majdnem ezerszerese: 42.225 dollár! Ugyanez évben összvagyon 62.000 dollárba ruggott. Az egytel pár évtizedes fennállása alatt betegsegélyben több száz ezer dollárt fizetett ki, az elhalt taglétszákat hátramaradtjainak pedig 156.000 dollárt. Széldületes eredmények ezek még amerikai mértékkel mérve is: hiszen az egész akció filléreként indult meg. Ugyanily dícséretre méltó eredménnyel dolgozik még három magyar betegsegélyző, a dal és önképzők és a Hungaria sportklub is.

Utolsó helyre tettük azt, ki minden magyar mozgalomban első helyen áll és annak zászlóvivője: a magyar sajtót és a vend sajtót. Hazafiaságban mindkettő vetélkedik egymással. Pedig, mint Castelli ösztönit megírja: „Nagyon nehéz és nagy dolog ebben az idegen néptengerben a magyar betűnek és a magyar szónak kis szigetét fenntartani.” S hogy a Bellehemi Híradó e nagy hivatását betölti, még pedig a leggyönyörűbb eredménnyel, ennek magyarázata egy, hogy annak Castelli Károly a szerkesztője! A nagyszerű eredmény mesterét minden dádógó ember szíjával jobban dicséri.

Az amerikai kis Bellehem városa a magyar alkotó munkának örök dicsősége. E munka összes tényezőit áldja meg a magyarok Istene!

Kassai-sor 61. sz. alatt külföldre két szobás, konyhás, lakás, szeptember 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Csókokat hint ajkam,
Könyörülj Jézus,
Könyörülj meg rajtam!

Nézd az árva Szívét,
Mennyi kin van ebben,
Nyugtasd meg Jézusom
Drága seibeiden.
Enyhítsd szerelmeddel
Zokogó fájdalmam
Könyörülj Jézus,
Könyörülj meg rajtam!

(Megtalálható: Varga Lajos karancshelyi liliomságban c. ének füzerkéjében.)

Iparkodtam arra, hogy a mi Karancsunak vidékünkön betöltött szerepéről néhány vázlattal és tollvonással az érdeklődés homlokterébe állítsam.

Ugy gondolom, hogy munkámmal ha miniatűr bár, de mégis oly sugarakat adtam a kezekbe, amelyeknek a segítségére az előttünk elterülő hegykolosszus hajdani életébe beleláthatunk.

Engedje a Mindenható Magyarok Istene, hogy a Palócöld Szentkútja mellett mielőbb kiépüljön a Karancsbércnek kápolnája, menhelye, fürdője és nyaralója, ahol a bucstjáró, a turistáskodó cserkész, levente, vadász és vándorember a maga lelkeinek — és szívének vágyait levezethesse és megélhesse.

Ne pazarolja a drága magyar pénzt

külföldi készítményekért!
Használja a gazdaságos

„Hortobágyi diadal”

híttőport, mert cseccsemök gyulladást, hölgycik, urak izzárdásit gyorsan és maradandóan gyógyítja.
Minden gyógyszerárban kapható.
Ára: 70 fillér.

Szent Imre.

(1030—1930)

Írta: Istvánfi Mária.

Gyászol a király, gyászol az ország.
S Imre királyt busz ravatlon hozzák.
Kiteszik holttestét a templom hájójába,
Liliom korona hervad szép hajába.

Szelid mosoly ül angyal arcán.

A jó István király szíve fáj igazán:

— Oda van! Oda van!... egyetlen [öröme]

Mély csend lesz a templomban: — a [király sir.

S im, égi szózat csendül át e légen.

A nép sir, jajgat, úgy mint vihar a [hegyen.

Hazánkát a Szűz anya kéri, — fogadd el.
S ha baj, vagy öröm éri, ne hagyj el [Mária!

Térdel a király, letérdel a nép.

S a magyar szívebbe az örök remény lép.
Élete örök gyász, egy örök temetés,
Ruhája sötét, de szíve él és remél.

Hírek és különfelek

Dr. Kardos Adél orvos (Fő-utca 54 sz.) kozmetikai tanulmányát befejezve, rendelését f. évi július hó 1-től kezdve kozmetikával bővítette ki. Arcápolás, hajszál-, szemölcs-, anyajegy-, szepől-, májfolt- és mindennemű szépséghibák eltávolítása. Rendel: kozmetika részére d. e. 9—12-ig, betegek részére d. u. 2—6-ig.

Az evangélikus egyház holnap vasárnap a püspöki canonica vizitáció rendelkezési szerint bűnbánati napot tart, az Ur szentvacsorájának kiszolgáltatásával, amelyre a hívek figyelmét ez uton is felhívja a lelkesi hivatal.

Anyák napja augusztus 20-án Szent István ünnepén rendezte meg a város polgármestere az 1930. évi Anyák napját. Schmelzer Miklós karnagy a kath. köri dalárda élén hazafias ének és dalaival mély áhítatot váltott ki, amely bensőséges hangulataban, mint a vátész szavai csendül fel Kovács Gézáé, a „Mansz” kulturszakosztálya vezetőjének hatalmas, szivig ható ünnepi beszéde. A társadalmi egyesületek szíves adományai-ból 40—40 P jutalomban részesültek Lahos Józsefné, Pinter Pálné és Kovács Péterné helybeli lakosok. Ezeküvül vármegyei nagy emberbarát főispánja, Pályi Pál révén 1—1 öltözet ruha és 1—1 pár cipővel emelte igazi értéké a pénzbeli jutalmat. Nemzetiszin szalagos éremmel a nyakukban, könnyes szemmel ültek a szegény anyák díszhelyükön, öröklő felejtethetlen emlékek szívéükben. Godó Margitka a gyermekek nevében kis versikéket és 1—1 szépséges virágcsokorral köszöntötte a meghalt, egyszerű asszonyokat. Lahos Józsefné mondott keresetlen szavakban köszönetet a kitüntetésért és ígéretet tett, hogy gyermekeiket továbbra is Isten és a haza iránti szeretetben becsületes, jó munkásnak nevelik. Kár, hogy ezt a nemes intenciót és annyira bensőséges ünnepélyt minden évben olyan kevesen nézik végig. Csak a futballmeccseknek lesz már ezután közönsége Salgótarjánban?

Véres szerelmi dráma Somoskőfaluban. Folyó hó 19-én virradó éjjelen éjjel után 3-órakor éles lövés hangja verte fel az egybeként békés falu lakosságát. — Körülbelül fél óra multán újabb töpőbb lövés hangja hangzott el s utána mélységes csend lett s a lövésnek zajára kisértők nem tudták megállapítani a lövésnek eredetét. — Csak reggel 9 óra tájban az úgynevezett „Szőlő — Málá” hegynek tetején egymásba karolva holtan találtak Juhász István 19 éves kőbányász

tal létesített forráshoz mentek, hogy „Mária kőnyével” a karancsi balzsamos üdítő forrással frissíthessék fel magukat. A forrás vize dombos hegyoldalból fakad s hatalmas bőségen át buggyan ki a mélységből oly bőséges sugárral, hogy körülötte szinte állandóan hűs a levegő, nedves a föld. S oly dusak a fák, amelyek szédítő magasságba nyulva lombjaikkal összeborulnak, hogy szinte alkonyi homályba borítják a környeztet.

A kut a trianoni határköveken túl van néhány lépéssel, néhány méterrel. Csehszlovák területté proklamálták Párisban. S a régi magyar hegyek s magyar erdők új urai, a Csehszlovák grancsárok, az ajtóskodó hívek, akik édenyeinknek megtöltése pillanatában hangosan imádkoztak, magyarul énekeltek, szuronyajuk erejével kényszerítették a területről való távozásra.

A zarándokok éneke pedig semmiféle irredentizmust nem tartalmazott, mivel már évtizedekkel ezelőtt is a Karancshelyi forrásnál lévő szent kereszt előtt el-el zengedeztek a boldogabb világban élt őseink az alábbi dalt.

„Mint a szomjas szarvas megyen a forráshoz

Mi is úgy jöttünk el drága keresztidőhöz,
Testünk szomszagsát enyhíti e forrás
Lelkünkét pedig ez áldott Szent kereszt
Adj enyhülést nekünk óh drága Jézusunk

Szent keresztidő előtt hozzád folya-
[modunk]

Drága piros véred úgy folyt mint-e patak
Mely e kereszt alatt csörgedezve fakad
Hála legyen érte drága felségednek,
Testilekiszomjunk, hogy megényhielted
Oh áld meg-e forrást, bőséges józavell
Szeptőlén Szűz Anyád, Mária kőnyével”
(Hortí Sapi István „karancshelyi történet

Enekek c. részéből.)
iktattam ide, hogy ország — világ lássa,
miért üzték el a forrástól a csehek a magyar
bucsuosokat. Akik sajnos, de engedelmeskedtek a durva, szívtelen és könyörtelen parancsának.

Pedig-e kereszt mellett Somoskőfaluj papjai hányszor miséztek és prédikáltak.

Mint gyermek hallottam itt egy gyönyörű imát, a kereszt előtt.

„Búbánó Szivemnek
Fájó keservébe
Borulok le kinos
Keresztidő tövébe.
Könny hull a szememből
Imát rebeg ajkam,
Könyörülj Jézus,
Könyörülj meg rajtam!

Véres keresztidő
Szivemre szoritom
Sebzett lábaidat
Könnyeimmel áztatom.
Áldottid szívedre

Az új ujlaki pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGSSÁGA
FELŐLMULHATATLAN
NAGYBÁTONY-ULAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-UTCA 13-15

KÉPVISELŐ:

Weinberger Soma

fakereskedő, Salgótarján.

és Bodor Erzsébet 17 éves ottani, hajdon leányt. A leányt szíven lőtte a leány, majd ugylátszik tettségei elkövetése után egy telőráig tépődött, amikor aztán katoná fegyverrel agyonlőtte magát. — Mindkettő levelet hagyott hátra, melyben megírják, hogy közös akarattal mentek a halálba, mert nem lehettek az egymáséi. Temetésük f. hó 20.-án az egész falu részvétel mellett folyt le.

Személyi hír. Marnó Tivadar ny. alezredes a vármegyei N. M. V. hivatalnak központi vezetője szombaton és vasárnap városunkban tartózkodik, ahol hivatalos ügyeket intéz.

Esküvő. Gergely Ilona és Givnoszky Jenő f. hó 26.-án déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket a tiszteletű róm. kath. templomban.

Leánycserkészünnepély. A budapesti 50. sz. Grófi Teleky Róth Johanna leánycserkészcsapat, amely Zagyapalfalván táborozik, holnap 24.-én vasárnap este 6 órakor a városi Kiokszban (Polk vendéglő) leánycserkészünnepélyt rendez, amelyre az érdeklődőket ezúton is meghívja. Beleptidji nincs. Önkéntes adományokat a cserkészek céljaira elfogad.

Női és gyermekruha szalonom. Tátra-utca 100.-szám alatt, augusztus 20.-tól újból megnyílik. Az igen tisztelt hölgyközönség további szíves pártfogását kérem. Tanulókat felvesz.

Mánczos Irén

iparművész.

Szent István ünnepén az Acélgyári Olvasóegylet tagjai lófogó alatt, Fabini igazgatóval élőkön vonultak templomba zeneszóval. A tekintélyes és jó megjelenésű gyári munkástábor mindig diszere és becsületére vált városunknak. Ezen napon tartja az acélgyári tűzoltóság a szokásos nyári mulatságot, mely az Olvasóegylet festői nyári helyiségében nagy érdeklődés, mondhatjuk tulzufolt-ság mellett szokott lefolyni Szent István napján délután.

Családi házak építésével segít a kormány a munkanélküliségen — jeleníti ki Vass miniszter az előtte megjelent győri és pécsi munkanélküliek küldöttségének. A miniszter kijelentette, hogy az előjelek szerint sikerül ennek a kérdésnek finansziális részét is megoldani.

Biztos megélhetés

jó beszélőképeségű uraknak, akik varrógép terjesztésével akarnak foglalkozni, **magas jutalék mellett** azonnal felvétetnek a Singer varrógép r. t. salgótarjáni fióküzletébe. Jelenkezés személyesen az üzleti órák alatt.

Gázt, olajat és szót kutat a Földtani Intézet. A Magyar Királyi Földtani Intézet Böckh Hugó dr. helyettes államtitkár irányításával és vezetésével hatalmas munkaprogramot dolgozott ki a csónakozásnak még fellelhető ásványos anyagok felkutatására. Ezidőszent a földtani intézet elsősorban szénhidrogén, mint gáz, olaj és kőszó után, de egyéb ásványok után is kutat. Mayer János földművelésügyi miniszter, akinek tárcája körébe a Földtani Intézet is tartozik, ezeken kívül nagyszabású és a többtermelés célját szolgáló felvételeket végeztet az Alföldön.

A megoldás útján.

Irt: Fröhvirt Máttyás országgy. képviselő.

Az iparosság életében minden esztendőben komoly esemény az országos kongresszus, amelyen a kormány illetékes megbízottainak jelenlétében mondják el a megoldásra való legelőtőbb kérdéseket, feltárják bajait és panaszaikat orvoslást kérnek. Az idén Óroszházán lezajlott kongresszus, úgy látszik, nem lesz eredmény nélkül. Nem szabad rossz néven venni, ha az elkecserecs néha talán hangosabban keres utat az illetékesek felé, az a fontos, hogy a nyomában elhangzó válaszok és az ezt követő tettek olyanok legyenek, amelyek meghozzák a megnyugvást.

A kongresszuson részt vett a kereskedelmiügyi államtitkár, aki most a miniszter szabadsága idején a minisztérium vezetői és megjelenése, beszéde megnyugtatóan hatott az iparosságra. Maga az államtitkár személye az iparosság széles rétegei előtt szimpatikus, mert jól tudja, hogy már korábbi pozíciójában, a főispáni székhelyen is szeretettel állott az iparos törekvések mellett és vezető szerepet is vállalt az egyik iparos szervezetben. Amióta Kallay Miklós az államtitkári székebe került, több olyan rendelkezést adott ki, amely az iparosság során igyekezett javítani. Eppen ezért az iparosság komolyan veszi azokat az ígéreket, amelyeket az államtitkár telt és bizalommal várja ezeknek mielőbbi bevaltását.

Az iparoskérdés a nemzetnek egy régen aktuális problémája, amelyet végre meg kell oldani. Örülünk, hogy végre a kereskedelmi kormány a megoldás stadiumába akarja hozni a felvett problémákat.

A hitelkérdésben látjuk a kereskedelmi kormány jó indulatát, hallottuk, hogy a pénzügyminiszter is arra törekszik, hogy kisméretű számára lehetővé tegye az olcsó kölcsönt és hisszük, hogy az iparosíthet helyzetét okvetlenül javítani fogja a kormány, mert rigorozus feltételek nem segítenek az iparágón.

Az az iparos, aki az ingatlanfedezetről és kezességéről szóló feltételeknek

megtud felelni, eddig is kapott hitelt. Nekünk azonban tekintettel kell lennünk arra, hogy azok az iparosok is kapjanak hitelt, akiknek egyebük sincsen, mint tisztességes kicsi, de rendes üzemük.

Kallay Miklós államtitkár nyilatkozott még a kézműveskamara kérdésében is és kijelentette, hogy ha az iparosság megmarad álláspontja mellett, akkor a kormány hajlandó a kereskedelmi kamara mellett a kézműveskamara létrehozni. Szerintem az államtitkár rendkívül helyes utat mutatott és azt hiszem, hogy ha a kereskedelmi kormány ennek a néposztálynak megserzi az önálló érdekképviseletet, akkor az iparosságnak legnagyobb problémája megoldódik.

Az iparosság művelése, kulturális emelése, gazdasági és szakmai kiképzése csak egy önálló szervezettel lehetséges. Az önálló szervezethez azonban kötelező alapon kell állania, melybe minden iparos beletartozik.

Autonómiának kell lennie, amelybe az egész ország iparossága titkos választójoggal küldhesse a maga kiküldöttéit és végül hatósági joggal kell felruházni, vagy minden mindama jogkörről kell elárni az új organizációt, amely a kamarai címet teljesen kimeríti. Felemás organizációt nem kíván az iparosság, mert az rajta nem segít.

A kereskedelmi kormányzat belátta, hogy a magyar iparosság csak egy önálló (független gazdasági érdekképviselet útján boldogulhat. A sok küzdelem és félreértés amely ebből a küzdelemből a multban keletkezett, le fog csillapulni, mihielyt a kormány az iparoskérdésben közel éveztedek óta kívánt kézműves kamaráról és az iparszerű reformról szóló tervzetet látja hozni.

Nyugodtabb atmoszférában aztán könnyebb megoldani a többi elintézésre való feladatot is és az iparosság a hitel- és munkával való megsegítés révén könnyen várhatja ki azt az időt, amikor az általános gazdasági helyzet javulása mindenki számára elhozza a kevésbé küzdelmes megélhetést.

VEZEKLÉS.

Wehovszky István barátomnak tisztelettel jelöl.

Mea culpa Uram!
Bűnös vagyok, érzem!
Engedj bűnbocsát!
Zsámolyodhoz lépsem...

Mea culpa, Uram!
Elfeledtem Rólad,
Hogy áldó kezdettel
Áldásod rám szórtad...

Elfeledtem a jót,
Mit rám vesztettél;...
Halódó szívemben
Új véna, új tett él.

Feledtem, hogy karom
Új erőtlő pezdul...
Ahol vihar tombolt,
Lelkembem ma csend ül.

Igen Atyám! — Igen!
Sok és nagy én bűnöm.
Amit rárm mérsz érte,
Téged áldva türom.

Mea culpa, Uram!
Százszor mea culpa...
Bűnért bűnhődni kell,
Lelkem érzi, tudja.

Ujj István.

Kishartyán Szent István napja.

A magyar nemzet ragyogó ünnepén, az ország védszentjének, a Magyarorságot fenn tartóknak és kultúrapostolának „első szent királyunknak” fényes és glóriás ünnepén volt egy néhány száz főből álló kis községe Kishartyának gyönyörűszip, örök- idők emlékezetes. kedves, megihit és bensőséges ünnepe. A falu zászólásában leggett! Harangjai zúgtak bongtak. Muzsikáikat a szomszéd falvak templomainak harangzengése erősítette. A Törökvilág után épült óségi temploma előtt leventék állottak katonás sorrendben a meg-

revizió kérdése. Az a látszata, hogy a magyar kérdés az a szálka, mely a kis- antant testét állandóan gyúladásba tartja, s hogy ez az utóbbi időben a francia — olasz politikára is kihatással van. A kis- antantra támaszkodó — francia politika ugyanis nem látja szívesen azt az egyre erősebbé váló rokonszervet, mely veszedelmes versenytárs, Olaszország és Magyarország között kifejlődött. Viaszt a mi eddigi izoláltságunkban nagyon is ér- hető, ha barátai szorítással fogjuk meg azt a segítségünkre nyújtott erős kezét, melynek tulajdonosa felismerte a velünk szem- ben elkövetett égbekiáltó igazságtalansá- got. Hogy a mi ügyünk mennyire elő- térbe került és jelentős kérdéssé vált, mi sem bizonyítja élesebben, mint hogy a francia sajtó egy jelentős része, még a német megszállott területek legutóbbi ki- irítésén során, ezzel kapcsolatosan is a magyar kérdést tárgyalta. A trianoni szé- gyenletes békediktátum revíziója érdek- ben folytatott kitartó küzdelemnek tehát érik már a gyümölcs, mert hogy ez a kérdés ennyire felszínen van, annak a revízióért folytatott eddigi harc adta meg az alapját. A magyarságnak tehát most, úgy a csónak — hazán belül, mint a kívül élőknek egyaránt csak egy közös feladata lehet: összefogni és teljes erővel köve- telni, minden eszközzel elősegíteni a gyá- zos trianoni béke revízióját. Ezt a célt fogja szolgálni a közeljövőben remélhető- leg sikerrel járó magyar óceánárpülés is és az „Igazságért Magyarországnak” re- plülőgép propellerének hangja, az egész világ figyelmé által kiserve zúgja majd tengerek és szárazföld felett, hogy az igaz- ság egy időre még lehetett hamisítani, de az igazságot megölni nem lehet.

Végre olyan komoly, magyar gyógyszeres bórálópol szerek kerülnek forgalomba, melyek a hasonló külföldi készítmények használatát feleslegessé teszik. A „Hortobágyi Diadal” hirtőpor, babakenőcs, babaszappan minden gyógy- szertárban máris kapható. Ára 70—70 fillér.

A nap melege költötte ki a csirkét. Szarvasi híradás szerint az egyik ottani lakóház padlásánaponként feljárt tojói egy tyúk. Később úlni kezdett a tojásokon, de ez csak rövid ideig tartott, mert a nagy hőséget, — amikor harmincöt fokot mértek a szabadban — nem bírta ki a cserepes tető alatt. A csir- kék, azonban ennek ellenére kikelték a tojásból, amit azall magyarzárk, hogy a forró cserepes tető alatt kifejlődött meleg elegendő volt a tojások keltetésére.

Makacs székrekedés, vastag- bélkatarrus, gyomorbag, puffadás, vértor- lódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipő- fájás eseteiben a természetes **Ferenc József** keserűviz, reggel és este egy — egy kis pohárral bevéve, rendkívül be- ceses háziszor. Klinikai megfigyelések ta- nusága szerint a **Ferenc József** viz még ingerlékeny belü belegeknél is fájd-alom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerzetárakban, drogériák- ban és fűszerüzletekben kapható.

Elmut a sáskaveszély — jövő évre sem fenyeget. Egyiptomban az idén, mint tudjuk, nagy sáskajárás volt, amely mindennemű védekezés ellenére is károkat okozott. A sáskarajok egyré- sze azután átkerült Déléurópába és szor- ványosan többfelé felbukkant, anélkül, hogy nagyobb tömegekben jelentkezt volna. Tetemes kárt nem okozott. Ben- nünket szerencsére elkerült a sáskajárás, de az illetékes körök minden eshetőségre megtették az óvintézkedéseket. Bakó Gá- bor, a rovartani állomás igazgatója most tért vissza Szeged és Szentek környe- ről, ahol a sáska előfordulását tanulmá- nyozta. Ezen a vidéken szokott legin- kább sáskafertőzés lenni, a sáska élete ugyanis bizonyos talajhoz van kötve. Az idei vizsgálat teljesen negatív volt. Se- holsem akadtak úgynevezett törzstele- pekre. Peték sem fordultak elő, így nem kell attól tartani, hogy a jövő évi zsenge vetést az akkora kikelt sáskák megtá- madhatnák. Óvintézkedésre tehát nincs szükség. A rovartani állomás igazgatója kijelentette azt is, hogy az idegen komoly rovarveszedelem nem volt. Több szegedi gyümölcsösben a cserebogár pajorja meg- rágta a fák gyökereit. Kellően elő nem készített talajban előfordulhat az ilyesmi gyümölcsökben is, szőlőben is, de ha elő- rás szerint írták ezt a férget, nem vé- ghezhet pusztítást. Szegeden is csak ke- vés gyümölcsben tett kárt.

SPORT.

SSE—Füleki TC. 4:1 (3:0) Mezőnyjáték és sok ide-oda tologatás után Novoszelezsky beadásából Dancsák be-
rugja a SSE vezető gólját. Ellaposodott
játék következik ismét, majd szép SSE
akcióból megszűletik a második gól. Mind-
játék után egy cornelből szép védést pro-
dukált Füleik kapusa. Most sokáig a SSE
terfelen folyik a játék és csak a füleiki
csatárak tetelenségén mulott az ese-
dékcs vendég-gól. Újra a SSE támad-
erősen, de a tartalékos csatásor kiak-
názatlanul hagyja a jó helyzetek egész-
soratát. Újra Füleiknek nyílik gőlyezheté-
se, de a gólt mégis egy kavardásból Már-
kus rugja be. 3:0. A második félidő teljes-
reze tréningzerű csatározásokkal telik,
el némi SSE fölénynek. Két színes folttá
a SSE jól megdolgozott negyedük és
Füleik egyetlen gőlja Vics faultja miatt.
Az ifjúsági kapus jól helyettesítette Csallát,
viszont Rigó hiányát megérezte a csatá-
sora.

SSE-SBTC, PBŰSE kombinált 2:2 (2:1). Szent István napján a látórést szenvedett Kertész PBŰSE játékos kórházi mérkőzéseinek fedezésére jótékonyként működött vitvak a csapatok. Csak a jó Isten őrizte azonban mind a huszonegy játékost attól, hogy Kertész sorsára nem kerültek. Nem akarjuk névszerűen felsorolni a vehemens játékosokat, de nem halgatjuk el, hogy Dancsák agresszivitása különösen feltűnt. Bolner bíráskodása bizonyossá annak, hogy nem lehet senki proféta a saját hazájában, pedig pártatlannak próbált igazságot szolgáltatni. Jószerendeként azonban minden esetben hangos nem tetsző kiáltások befolysoltak. Örömmel üdvözljük, mint salgótarjáni embert a bírói székbén. Nagy hiba volt azonban, hogy 5 perccel előbb lefutja az első félidőt. A mérkőzésről nem sok jót írhatunk. Az SBTC, PBŰSE kombinált eredményes játékerőit képviselt a SSE sokáig nem jutott lélegzethez. A kombinált két gólos előnyét csak igen nehezen hozta be a neki szokatlan SBTC pályán.

Előzetes jelentés. 24-én a MILL válogatott csapatát látja vendégül a SSE. Az ilyen vállalkozás megérdemli, hogy a város sporttársadalma megjelenésével emelje a mérkőzés fényét.

munkabírását, rugalmasságát helyreállítják, a sérv fejlődését megakadályozzák, még a legsúlyosabb esetekben is, világ-hírű szab. francia rugónélküli sérvkötőink.

Salvator Kőtszergyár Rt.
Budapest VI. Nagymező-utca 6 sz.
 (Teréz templommal szemben.)

**Gummiharisnyák, haskötők, fűzők,
ludtálpbetétek, fürdőcikkék.**

Szakszerű kiszolgálás.

Kérje az 50 számú díjmentes árjegyzéket.
Használja ki a Szent István heti
kedvezményeket!

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán.